
Skandální komtesa

Prvního ledna 1500 nastane konec světa, předpovídají kazatelé. Bůh už déle nestrpí zlé skutky darebáků a ztrestá je. Nejslavnější z těch proroků, florentský mnich Savonarola, tvrdí, že Bůh je mimořádně pobouřen bezostyšnou nemravností papeže Alexandra VI., s nímž ve Vatikánu žije šestnáctiletá milenka a jeho nemanželské děti.

Toho strašného dne se prý země bude třást a rozpadat v prach a my hříšníci s hořekováním popadáme na kolena. Provinilci se nedočkají milosti. Budou navždy uvrženi do plamenů. Svět stihne zkáza a po ní přijde nové Boží království.

Za čtrnáct dní budou Vánoce, podle pravověrných nás tedy Boží hněv stihne už za tři týdny. Kdoví, jestli se toho s Caterinou dožijeme.

Teď je půlnoc a za zdmi pevnosti Ravalдино vládne ticho. Ležím na slamníku v komoře, kde se teď místo Caterininych šatů a čelenek skladuje střelný prach a vznáší se tu pach války. Toužebně si přeju spát, ale v těchto dnech spánek nepřichází snadno.

Zvlášť ne dnes v noci při tom rámusu, co vychází z ložnice mé paní. Abych rozproudila krev ve strnulé paži, otáčím se na úzkém a nepohodlném lůžku – na takové spaní nejsem zvyklá. Ležím teď tváří k sametovému závesu mezi komorou a vedlejší místností.

Závěs je bohužel příliš úzký a štěrbinami mezi ním a kameny zahlédnu Caterinu sedící uprostřed velké postele. Ve světle linoucím se z lampy vidím, že je úplně nahá, zalitá teplým světlem, které její kůži propůjčuje medový odstín. I po tolika dětech je štíhlá a s útlým pasem. Sedí zády ke mně rozkročmo na muži, s nímž radostně souloží, hezké svaly na jejích ramenou,

zádech a pažích se vlní a tlustý, dlouhý tmavě blond cop se pohupuje jako kyvadlo.

Její nejnovější milenec Giovanni di Casale pod ní pasivně leží, sténá slasti a vyčerpáním, hlavu má zvrácenou a zpod pevných hýždí mé paní mu trčí dlouhé, kostnaté nohy. Je mu čtyřicet – o pouhé čtyři roky víc než nenasytné Caterině –, ale vypadá o dvacítku let starší. Má prořídle rezavé vlasy a nezdravě bílou pleť. Není voják, je to tajemník mé paní.

Caterina Sforza, hraběnka z Forlì, je i po celém dni náročného výcviku vojáků a přípravy děl dosud plná touhy a elánu. Pustí Giovanniho pihatý hrudník a pomalu se vlní v bocích, jako by chtěla muže pod sebou rozdrtit. Giovanni lapá po dechu.

Radši zavírám oči a otáčím se zády k závěsu. Mám chuť strčit prsty do uší, ale chybí mi energie.

V těchto dnech je i bez takového vyrušení těžké spát. Před týdnem jsme opustily pohodlí Ráje, nádherných komnat ve věži s úchvatným výhledem na blízké Apeniny. Týden předtím Caterina potají poslala vše cenné – krásné šatstvo, šperky, nábytek, koberce a taky všechny svoje děti – do Florencie. Jsme teď v nejbezpečnějších prostorách pevnosti Ravalдино na kraji města Forlì, jemuž Caterina vládne. Je také paní Imoly, většího města, kam se dá dojet za půl dne a teď na něj útočí papežská armáda.

Padne-li Imola, pravděpodobně padneme i my.

V této části věže není moc oken a zdi jsou holé, kamennou podlahu nepřekrývají koberce, kromě postelí je tu jen základní nábytek – s výjimkou pečlivě vyleštěného zrcadla, které si sem Caterina nechala tvrdošijně přinést. Její slastné výkřiky jsou čím dál hlasitější a vzápětí se k ní připojí i Giovanni.

Krátce poté, co oba hlučně vyvrcholí, se od tlustých dveří ze dřeva a kovu ozve bušení. Zní tak naléhavě, že hned vstanu, přehodím přes ramena šál a odhrnu závěs. Zdvořile odvracím zrak od milenců a jdu rychle ke dveřím.

„Kdo je tam?“ křiknu.

„Ridolfo Nadi, přicházím z Imoly. Nesu vzkaz od svého bratra Dionigho.“

Pocítím záchvěv naděje, do níž se mísí obavy. Vykouknu špehýrkou, abych se přesvědčila, že je to skutečně on a je sám. Kývnu přes rameno na Caterinu, která stroze nařizuje Giovannimu, ať přivede jejího syna.

Dá mi pokyn, ať otevřu.

Poslechnu a dívám se, jak Giovanni odchází a Ridolfo vstupuje. Oba muži se ocitnou v těsné blízkosti, takže ještě víc vyniká rozdíl v jejich vzhledu. Giovanni je malý a hubený, Ridolfo o hlavu vyšší a třikrát tak široký. Pod pleší má krk tlustý jako Caterinino stehno. Mohutné ruce, v nichž žmoulá čepku, se ale třesou a v kulatém obličejí se zračí strach. Když ho moje paní netrpělivě vyzve, ať jde dál, vykročí k ní. Provází ho pronikavý pach potu a modrou uniformu má potřísněnou olejem od promazávání děl. Místo aby se jen uklonil, padne před hraběnkou na kolena.

S Ridolfem jsem se setkala mnohokrát. On ani jeho bratr Dionigi, kastelán pevnosti v Imole, nejsou žádní zbabělci, avšak teď má v očích tolik hrůzy, že se snad rozpláče. S mou paní samozřejmě víme, co se chystá říct, ale dokud ta slova nevyslechnu, odmítám jim uvěřit.

„Vaše Excellence,“ pronese rozechvělým hlasem, příliš vysokým na tak tělnatého muže. „Přináším zprávy od bratra.“

„Tos už říkal,“ odpoví Caterina a čeká.

Ridolfo se zhluboka nadechne. „Všichni občané, jak asi víte, se bez boje vzdali vojsku vévody z Valentinois. Můj bratr Dionigi se pro vás snažil pevnost udržet, ale... vévodova děla nakonec prorazila hradby. Bratr statečně bojoval, jenže bez podpory města se takové přesile nemohl ubránit.“ Ridolfo sklání hlavu a tiše vzlykne. „Dionigi byl raněn, Milosti, do hlavy. I když věděl, že bude poražen, navzdory bolesti odmítl kapitulovat, neopustil své stanoviště. Vůbec neposlouchal vévodovy hrozby a sliby, je vám tak oddán a natolik ochoten položit pro vás život, že to vévodu dojalo. Poskytl bratrovi třídenní příměří, aby mě Dionigi mohl za vámi poslat a zeptat se, zda si přejete poslat posily, aby se pokusily pevnost ubránit.“

Po zádech mi běhá mráz, bojím se, co bude následovat.

Hraběnka z Forli se odvrací od klečícího obra, rty zkřivené hněvem. „*Parchanti*,“ láteří. „Dionigi by obstál, kdyby před vévodou neroztáhli nohy jako nějaká děvka!“

Mluví o svých poddaných v Imole, kteří se ve strachu z vévodovy armády vzdali ještě dřív, než vstoupil do města.

„Zaplatili za to, Milosti,“ říká Ridolfo. „Nepřátelé vyplenili město a znásilnili všechny ženy, i ty z kláštera. Vévoda si zabral nejhezčí, každou noc prý spí s jinou.“

V Caterině kypí hněv. Přemáhá se, nutí se ovládnout a nasadit do tváře důstojný a sebevědomý výraz. Trvá dlouho, než je schopna promluvit.

„Vévoda z Valentinois ví, že nemám vojáků nazbyt,“ pronáší nakonec. „Pevnost je ztracená, Dionigi dělal, co mohl, zachoval se obdivuhodně. Jak s ním chce vévoda naložit?“

„Dovolí Dionigimu a jeho mužům přesunout se z pevnosti s bezpečným doprovodem do Forlì,“ odpovídá Ridolfo. Hlas se mu znovu roztřeše. „Prý... si brzy přijde i pro vás.“

Caterina jen vytáhne obočí. „Vrat se do Imoly,“ nařizuje Ridolfovi, „a vyříd Dionigimu náš hluboký vděk. Pověz mu, že ho s uznáním propouštím ze svých služeb, stejně jako jeho muže.“

„Děkuju, Milosti!“ V Ridolfově kulatém obličejí se zračí úleva. Vzhledne usazenýma očima a ptá se: „Smím... tedy, můj bratr si přeje vědět, při vši účtě... Je teď volná i jeho manželka? Může se k němu s dětmi připojit?“

Caterina se krátce zasměje, evidentně zapomněla, že si Dionigioho loajalitu pojistila uvězněním jeho blízkých. „Jistě.“

Zatímco jí Ridolfo horlivě děkuje, Giovanni, milenec a tajemník mé paní, se vrací s jejím nejstarším synem, dvacetiletým Ottavianem. Caterina odvádí tajemníka stranou a šeptá mu podrobné instrukce. Giovanni přikývne a pomůže ohromnému Ridolfovi zvednout se na nohy. Oba odcházejí, Caterina obrací pozornost k synovi a já se snažím nepřekážet. Caterina se neostýchá poslat mě pryč, pokud chce mít soukromí. Zřejmě si přeje, abych zůstala. Sleduju tedy z uctivé vzdálenosti kousavý rozhovor mezi matkou a synem.

Mladý Ottaviano se matce nepodobá. Je to lenoch bez ctižádosti, nezdědil ani její krásu a inteligenci. Přestože se ho celé měsíce snažila vycvičit v bojovém umění, nevede si zdatně. Ještě pořád má dětsky baculaté tváře a pod dlouhou vlněnou košilí se mu viditelně rýsuje oblé břicho. Se širokým nosem a plnými rty v kulatém obličejí působí apaticky, lhostejně. Hnědé vlasy nosí zastřižené do pážecího účesu v délce tří prstů pod bradou a s rovnou ofinou sahající těsně nad obočí. Rozmrzele si protírá oči a kaboní se, že ho na matčin rozkaz uprostřed noci probudili. Je mu už dvacet a zanedlouho se má stát vládcem Imoly a Forlì, ale panovnické záležitosti ho moc nezajímají, radši je přenechává matce.

Caterina k němu přistoupí a obejmě ho kolem ramen. Ottaviano je jen trochu vyšší než ona a mnohem rozložitější.

„Synu,“ říká úsečně. „Pevnost v Imole padla. Giovanni ti zařídil průvodce, který s tebou pojedou do Florencie. Musíš hned odjet. Přichystej se a jdi k západní bráně, kde tě ten muž bude čekat s koněm.“

„Imola padla?“ Ottaviano vypadá překvapeně, jako kdyby čekal, že ho Caterina v tuhle hodinu vytáhla z postele kvůli něčemu jinému. „Víš to jistě, máti?“ Tázavě na mě pohlédne a já sklopím zrak.

„Ano,“ odpoví kategoricky Caterina. „Už jsme o tom několikrát mluvili. Teď musíš jednat.“ Stoupne si na špičky a vtiskne mu polibek na čelo. „Jeď. Brzy se znovu uvidíme tady v této pevnosti, až bude vévoda z Valentinois poražen.“

Ottaviano váhá. „Víš jistě, že budeš v bezpečí?“

Caterina ho se smíchem postrčí. „Neblázni a jdi! Už na tebe čekají.“

Smutně se na ni podívá, asi mu konečně svítá, že by neměl nechat boj s francouzským a papežským vojskem jenom na matce. Caterina ho znovu postrčí, trochu podrážděně. Syn ji políbí na ústa, otočí se a pomalu odchází.

„Povolám tě domů, jen co to půjde,“ zavolá za ním Caterina zvesela.

Když se zavřou dveře, ihned zvažní a ztěžka se posadí na kraj postele. Tiskne dlaně na oči a semkne rty. Jdu si stoupnout vedle ní a chlácholivě jí položím ruku na rameno.

„Jsem v pořádku,“ říká, ale poznám po hlase, že je jí do pláče. Po chvíli jednou rukou popleská matraci. „Giovanni se dnes už nevrátí. Pojď spát sem.“

Lehám si vedle ní. Caterina ještě dlouho nechává lampu svítit, hledí do stropu a přemýšlí. Zavírám oči a předstírám, že spím. Asi tak za hodinu nebo dvě Caterina lampu zhasne, ale poznám podle dechu, že nemůže usnout. Ani já nespím. Bdíme až do svítání, obě plné obav z toho, co nás čeká.

Městem se rychle šíří zpráva o pádu Imoly. Armáda vévody z Valentinois je nedaleko, dva dny pěšího pochodu. Do pevnosti Ravaldino, kam se uchýlila hraběnka z Forli, přicházejí dva místní stařešinové.

Bohužel u toho setkání nejsem, Caterina se totiž před půlhodinou vykoukala a dovolila mi vzdálit se a využít teplou vodu pro sebe. Jelikož se ale bojím, že příchod těch mužů nevěstí nic dobrého, odbudu koupel co nejrychleji a ještě mokrá se soukám do spodničky a šatů.

Caterinin rozhovor se stařešiny trval jen pár minut. Když vyběhnu z její nové komnaty a ženu se po strmém schodišti nahoru k Ráji, honosnému příbytku, který si má paní nechala postavit v časech míru a kde přijímá

všechny hosty, stařešinové ser Ludovico a ser Niccolò už scházejí dolů. Do-
provází je jeden z hraběččiných strážců, aby je vyvedl ze spletitého bludiště,
jímž je pevnost Ravaldino.

Muži mě zdvořile pozdraví, ale působí zamyšleně. Jak by ne, když se sem
blíží vojsko vévody z Valentinois. Oplatím pozdrav a ustoupím stranou, aby
mohli projít. Cítím úlevu, protože vypadají klidně. Zjevně nedošlo k hádce,
možná přišli hraběnce vyjádřit podporu.

Běžím za ní s vykasanými sukněmi do skoro prázdné přijímací síně. Stojí
na špičkách u okna a dívá se na kamenné nádvoří, kudy ti dva musí projít
cestou z pevnosti.

Když vejdu a ukloním se jí, podívá se na mě přes rameno a okamžitě po-
chopím, že je vše ztraceno.

„Ten mizera! Syn špinavé děvky...“ procedí Caterina přes zaťaté zuby.
Rty se jí chvějí, v modrých očích plane hněv. Nehýbám se, zůstávám v před-
klonu, dokud se neotočí zpátky k oknu.

„Luffo Numai!“ vykřikne. Numai je nejbohatší muž Forli, působil ně-
kolik let v městské radě a považuje se za mluvčího zdejších obyvatel. „To
je ten zrádce! Přesvědčil všechny, že se mnou nemají šanci, vévodovo voj-
sko by je povraždilo, takže bude bezpečnější se mu vzdát.“ Divoce se roze-
směje. „Však se brzy poučí, co se stane těm, kdo důvěřují vévodovi z Va-
lentinois!“

Zpozorním. „Lidé z Forli?“ ptám se šeptem.

„Nebudou mě bránit,“ odpoví obrácena k oknu, které se při jejích hněvi-
vých slovech orosí. „Pošlou za vévodou kurýra se vzkazem. A podle mých
kajících hostů to byl právě Luffo Numai, kdo občanům navykládal, že ka-
pitulace je pro ně jediná šance na přežití. Mnozí mě chtěli podpořit a být se
za mě, ale Numai je zastrašováním přiměl otočit.“ Zahlédne něco dole a vy-
křikne: „Tamhle jsou!“

Otočí se ke mně tak prudce, až jí vlají sukně, a překotně vypráví: „Samo-
zřejmě jsem s těmi dvěma jednala zdvořile. Po pádu Imoly nemůžu od zdejších
lidí očekávat, že mě budou bránit, ale vím, že nebýt Numaie, udělali by to. Co
myslíš, kolik mu vévoda Borgia slíbil peněz? A pochopitelně taky funkci gu-
vernéra, protože on sám nebude schopen na města dohlédnout.“

Caterina na sebe svižně hodí plášť, vyjde z místnosti a schází po schodech
dolů. Protože na mě pořád mluví, běžím za ní, celá udýchaná, jak se snažím
udržet s ní krok.

„Jen ať si Numai nemyslí, že může jen tak ukrást to, co patří mně a mým synům,“ říká ponuře. „Za tohle zaplatí! Osobně se o to postarám.“

Ocitáme se v úrovni, kde jsou v kamenné zdi vyhloubené tunely pro děla. Caterina mě vede jedním z nich až na konec a křikne na vojáka opodál, ať přivede dělostřelce.

Voják se rozběhne splnit rozkaz a Caterina přistoupí k jednomu z bronzových děl, jehož hlaveň je nakloněna vzhůru pod úhlem pětáctyřiceti stupňů.

Moje paní ví přesně, jak se co dělá. Zkušenou rukou pěchuje do hlavně střelný prach a žádá mě, ať z kupky vedle bedny s prachem naberu náruč sena, sloužícího jako ucpávka. Zatímco vkládám do hlavně seno, Caterina jde pro kouli. Je tak těžká, že ji musí uchopit oběma rukama a jít v předklonu. Potácí se námahou, ale přece jen kouli donese k hlavni, kam ji společnými silami vložíme a zatlačíme.

To už se kolem nás shromáždilo šest dělostřelců, kteří se chopí práce.

„Zamířte na Numaiův palác,“ zavelí Caterina, ačkoli dobře ví, že zasáhnout za soumraku přesně tak vzdálený cíl je skoro nemožné. Přesto dychtivě sleduje, jak jeden z dělostřelců s pomocí šňůry, olovnice a kvadrantu proměřuje úhel a nastavuje hlaveň. A když je konečně vše připraveno ke střelbě, má paní zatleská.

„Pro tebe, Numai!“ vykřikne o zlomek vteřiny dřív, než muž naznačí, ať ustoupíme, a zavelí: „Pal!“

Škubnu sebou a přikrývám si rukama uši.

Okamžitě se mě zmocní pocit, že prožívám předpověď karty známé jako Věž. Po dunivém výstřelu se kamenné zdi pevnosti a podlaha pod mýma nohama chvějí. Případá mi, jako bych v tříšti kamenů padala na zem k jistě záhubě, ke konci všeho co znám.

Děla na Caterinin rozkaz pálí znovu a znovu.

Paní z Forli a já jsme tuhle zkušenost ve věži prodělaly už dvakrát a přežily jsme, ale potřetí to bude určitě naposledy.

Za ohlušující písně děl vidím náš konec i začátek. A v mysli se vracím do vzdálené minulosti...